

Kurs-PM

Förkunskapskrav: Industriell ekonomi och organisation 7,5 hp (ML1030), eller motsvarande. Jag rekommenderar att ni repeterar grunderna genom inläsning av kap 15-20 i "Företagsekonomi 100".

Lärandemål enligt kursplanen:

Efter kursen ska studenterna kunna

1. Formulera, välja och lösa olika avancerade företagsekonomiska kalkyler; t ex kortsiktig optimering, fördelning av indirekta kostnader, investeringsbedömning, avvikelseanalys eller resultatanalys
2. Redogöra för livscykelanalys(LCA) som metod samt att kunna argumentera för när denna är lämplig att använda
3. Redogöra för olika regler som styr externredovisningens utformning
4. Redogöra för hur hållbarhetsaspekter inom industriell produktion relaterar till industriföretags verksamhet och sätt att redovisa.

Kursfordringar: För slutbetyg krävs godkänt betyg på tentamen(TENA), godkända laborations- och seminarieuppgifter(LABA och SEM1). Slutbetyg A-F.

Tentamen(TENA) består av ca fem frågor kopplade till lärandemål 1 där dessa är klassificerade utifrån svårighetsgrad(se betygskriterier sist i detta PM), samt en fråga kopplad till lärandemål 3 där godkänt ges för grundläggande kännedom om regelverket. För godkänd tentamen krävs 50% av totalt

antal möjliga poäng kopplade till mål 1 samt godkänt på frågan kopplad till mål 3. Student som uppnår 45% av antal möjliga poäng, men inte godkänt, ges betyg Fx och möjlighet till komplettering. Kompletteringen omfattning och innehåll tar sin utgångspunkt i de kunskapsluckor som tentamen visar. Begäran om komplettering skall framföras till examinator senast två veckor efter att resultatet publicerats.

Laborationerna(LABA) består av två mindre obligatoriska datorlaborationer(P/F) som stöder förståelsen av mål 1.

Seminarieerna(SEM1) består av två seminarier, inklusive förberedelseuppgifter, där lärandemål 2 och 4 examineras.

Slutbetyg för kursen baseras på betyget på TEN1.

Bakgrund och kursinnehåll:

Industriell hållbar ekonomistyrning handlar om att driva industriella verksamheter på hållbart sätt både ur ett ekonomiskt och ett miljömässigt perspektiv. Kursens innehåll handlar till ca två tredjedelar om att lära sig olika verktyg – kalkyler – som stöd för olika ekonomiska beslut och en tredjedel om att säkerställa att dessa ekonomiska beslut harmonierar med den miljömässiga hänsyn som krävs för att verksamheten bidrar till så liten negativ och så stor positiv påverkan på omgivningen som möjligt.

Kurslitteratur och -material

Andersson, Göran *Kalkylering som beslutsunderlag*, sjunde upplagan, Studentlitteratur, 2013, - huvud- och övningsbok, samt till seminarierna material i form av länkar till texter och artiklar samt dokument i Canvas. Mer detaljerat vilket material som är kopplat till vilken läraaktivitet framgår i agendan nedan samt i de olika canvasmodulerna.

Lärare:

Claes Hansson, chansson@kth.se (examinator)

KOMMENTARER KOPPLAT TILL COVID19-PANDEMIN

Denna kurs är ursprungligen planerad och schemalagd utifrån en situation med verksamhet i sal där nu föreläsningar, laborationer och seminarier kommer att få anpassas till ett genomförande på distans. Vi har även haft, och har fortfarande, en osäkerhet inför vad som händer framåt varför min planering och den information ni får om kursens genomförande kommer att kompletteras efter hand.

Upplägget kommer att vara att kursen delas upp i avgränsade ämnesmoduler, vanligtvis veckovis, där min ambition är att vi kommer att träffas i zoom tre gånger för varje modul. Jag kommer inte att ge några traditionella föreläsningar i form av någon envägsmonolog utan har tänkt våra tre möten vara så här:

1. Vid det första tillfället presenterar jag ämnesområdet och beskriver "the big picture"; vad man ska ha kunskaperna till i arbetslivet, vilka perspektiv som är lyfta när man jobbar med detta problemområde, vad som är särskilt viktigt att tänka på när man studerar frågorna, hur ni ska tackla svårigheter under studierna kring detta, vad ni ska öva på för uppgifter etc
2. Vid det andra tillfället styr ni innehållet. Till detta tillfälle är det därför viktigt att ni läst igenom litteraturen och jobbat med övningsuppgifterna. Vi diskuterar uppkomna frågor, jag löser vissa räkneproblem ni lyfter. Det kommer även att finnas ett diskussionsforum i Canvas för varje ämnesmodul där ni kan ställa frågor och diskutera innehållet med varandra.
3. Vid det tredje tillfället tar jag över rodret igen och ställer frågor som syftar till att se om ni uppnått kunskapsmålen för respektive område. Om jag hinner få till det i Canvas kanske jag kommer att inleda med en quiz som samtidigt blir en del av en kontinuerlig examination för betyg E.

Laborationerna kommer att ske på samma sätt som om de hade genomförts i datasal, skillnaden är att vi sitter vid egna datorer och kommunicerar via zoom,

De två avslutande hållbarhetsseminarierna har jag i denna stund inte helt klart med hur de ska genomföras men det återkommer jag till inom hyfsat kort.

DE OLIKA ÄMNESOMRÅDENA

A: Resultatanalys

B: Fördelning av indirekta kostnader

C: Kortsiktig optimering

D: Investeringskalkyler och avvikelseanalys

E: Ekonomisk hållbarhet & sammanfattning

Agenda för de olika undervisningsaktiviteterna samt andra viktiga datum eller dead lines

Använda förkortningar: **F** – föreläsning, **HB** - huvudboken(Andersson), **ÖB** - övningsboken(Andersson),
Lab - datorlaboration(excel) och **SEM** – seminarium.

Tid	Aktivitet och innehåll	Förberedelser
A1 Resultatanalys Tis 200825 10.15-12.00	Kursintroduktion och praktikaliteter, hela kursen i stora drag.	Skaffa dig ett helikopterperspektiv: <ul style="list-style-type: none"> - Skaffa dig en överblick av det som ligger i Canvas. Foka på innehållet i modulen "Huvuddokument". - skumma igenom huvudboken
	Grundläggande begrepp samt kostnads- och resultatkomponenter ur olika perspektiv. (Repetition från ML1030)	HB kap 3 ÖB 3: 1, 3, 5, 6, 7 och 8.
	Beräkning av kalkylmässiga kostnader Kapitalkostnad Avskrivningsmetoder	HB kap 4* där de avslutande frågorna 2, 6, 10, 12, 14 och 15 är högtintressanta för kursen. ÖB 4: 2, 3, 5 och 9. * Lagg särskild vikt vid avsnitt 4.4
	Resultatplanering <i>(Över- och undertäckning(absorption) och ekvivalentkalkyl behandlas och förstås bäst i samband med omkostnadsfördelning.)</i>	HB kap 5 där de avslutande frågorna 3, 7 och 8 är passande diskussionsfrågor tillsammans med en kurskamrat. ÖB 5: 1-14 Många och ganska tidsödande uppgifter där du kan börja med varannan, och sedan beroende på hur bekväm du känner dig nöja dig eller räkna igenom resterande.
A2 Fre 200828 13.15-15.00	Ni ställer frågor och jag svarar på dem.	Formulera svårigheter och presentera konkreta problem.

<p>A3</p> <p>Tis 200901</p> <p>13.15-15.00</p>	<p>Jag ställer frågor och ni svarar på dem.</p>	
<p>B1</p> <p>Fördelning av indirekta kostnader</p> <p>Fre 200904</p> <p>13.15-15.00</p>	<p>Omkostningsfördelning</p> <p>Normalkalkyl, absorption, ekvivalentkalkyl och kapacitetsutnyttjande.</p> <p>Omkostningsfördelning</p> <p>ABC-kalkyl</p>	<p>HB kap 6.1 och 4</p> <p>ÖB 6: 1-7, 11-13</p> <p>HB Kap 7</p> <p>ÖB 7: 1, 3-7, 9-11 och 13.</p> <p>Appendix I</p>
<p>B2</p> <p>Mån 200907</p> <p>10.15-12.00</p>	<p>Ni ställer frågor och jag svarar på dem.</p>	<p>Formulera svårigheter och presentera konkreta problem.</p>
<p>B3</p> <p>Ons 200909</p> <p>13.15-15.00</p>	<p>Jag ställer frågor och ni svarar på dem.</p> <p>Genomgång av Lab1</p>	
<p>Lab1</p> <p>Grupp B</p> <p>Tor 200910</p> <p>13.15-17.00</p>	<p>Datorlaboration med excel</p> <p>ABC-kalkyl</p>	<p>Instruktioner finns i Canvas i modulen "Laborationer(LABA)"</p>

<p>Lab1</p> <p>Grupp A</p> <p>Fre 200911</p> <p>08.15-12.00</p>	<p>Datorlaboration med excel</p> <p>ABC-kalkyl</p>	<p>Instruktioner finns i Canvas i modulen "Laborationer"</p>
<p>C1</p> <p>Kortsiktig optimering</p> <p>Mån 200914</p> <p>10.15-12.00</p>	<p>Bidragkalkyl</p> <p>Kortsiktig resultatoptimering av begränsade resurser</p> <p>Linjär programmering</p>	<p>HB Kap 8 exkl 8.3 plus</p> <p>Appendix II a-c</p> <p>ÖB 8: 1-14 plus uppg 17-26 I App IIa</p> <p>Appendix I, IIb och IIc</p>
<p>C2</p> <p>Tis 200915</p> <p>15.15-17.00</p>	<p>Ni ställer frågor och jag svarar på dem.</p> <p>Labgenomgång</p>	<p>Formulera svårigheter och presentera konkreta problem.</p>
<p>Lab2</p> <p>Grupp A</p> <p>Ons 200916</p> <p>08.15-12.00</p>	<p>Datorlaboration med excel</p> <p>LP-modellering, här i form av ruttoptimering</p>	<p>Instruktioner finns i Canvas i modulen "Laborationer"</p>
<p>Lab2</p> <p>Grupp B</p> <p>Ons 200916</p> <p>13.15-17.00</p>	<p>Datorlaboration med excel</p> <p>LP-modellering, här i form av ruttoptimering</p>	<p>Instruktioner finns i Canvas i modulen "Laborationer"</p>

<p>C3</p> <p>Tor 200917</p> <p>10.15-12.00</p>	<p>Jag ställer frågor och ni svarar på dem.</p>		
<p>D1</p> <p>Investeringskalkyler och avvikelseanalys</p> <p>Mån 200921</p> <p>10.15-12.00</p>	<p>Investeringsbedömning</p> <ul style="list-style-type: none"> - repetition och grunder - kalkylmetoder - osäkerhet/känslighetsanalys <p>Avvikelseanalys</p> <p>Efterkalkyl m h a standardkostnader</p> <p>Instruktioner kring avslutande seminarier</p>	<p>HB kap 10, men hoppa de avslutande frågorna</p> <p>ÖB 10: 1-11</p> <p>Appendix III inkl övn 1-4</p> <p>Kolla igenom materialet i seminarimodulen i Canvas.</p>	
<p>D2</p> <p>Ons 200923</p> <p>13.15-15.00</p>	<p>Ni ställer frågor och jag svarar på dem.</p>	<p>Formulera svårigheter och presentera konkreta problem.</p>	
<p>D3</p> <p>Tor 200924</p> <p>13.15-15.00</p>	<p>Jag ställer frågor och ni svarar på dem.</p>		
<p>E</p> <p>Hållbarhetsredovisning</p> <p>Mån 200928</p> <p>10.15-12.00</p>	<p>Digital föreläsning med frågestund</p>	<p>Kolla igenom materialet i seminarimodulen i Canvas, igen.</p>	
<p>Dead-line</p>	<p>Mån 200928</p> <p>Kl 17.00</p>	<p>Inlämning av förberedelseuppgift till LCA-seminariet</p>	<p>Instruktioner finns i Canvas i modulen "Seminarier(SEM1)"</p>

Sem1 Grupp A Tis 200929 13.15-17.00 C41		Livscykelanalys Kritiska material Brädspelet "In the loop"	
Sem1 Grupp B Tor 201001 13.15-17.00 C1		Livscykelanalys Kritiska material Brädspelet "In the loop"	
Dead-line	Mån 201005 Kl 17.00	Inlämning av förberedelseuppgift till slutseminariet(rollspel)	Instruktioner finns i Canvas i modulen "Seminarier(SEM1)"
Sem2 Grupp A Tis 201006 13.15-17.00 C1		Hållbarhetsredovisning Rollspel om olika hållbarhetsaspekter ur ett industriföretags perspektiv	
Sem2 Grupp B Ons 201007 13.15-17.00 C41		Hållbarhetsredovisning Rollspel om olika hållbarhetsaspekter ur ett industriföretags perspektiv	

X Fre 201009 13.15-15.00	Kursavslut Sammanfattning av hela kursen	Egna frågor om ALLT.
TENA Ons 201021 08.00-13.00	Tentamen	Regler för examination och betygsättning beskrivs överst och nederst i detta dokument.

Extrauppgifter för de som behöver, tycker det är kul eller vill öka möjligheten till högre betyg.

Övn **4**: 6-8; **5**:15-24; **6**:14; **7**:2, 8, 12 och 14; **8**:15-16, 27 och 28; **10**:12; **13**:1 - 24

Betygskriterier

TEN1

Lärandemål 1 examineras med A, B, C, D, E, FX, F. Lärandemål 3 examineras med P/F.

Betyget E:

- Studenten kan formulera, välja och lösa avancerade problem men av standardkaraktär.

Betyget D innebär att lärandemålen är uppfyllda för betyget E och till viss del för betyget C.

Betyget C:

För betyget C krävs att lärandemålen är uppnådda för betyget E samt att

- Studenten kan formulera, välja och lösa avancerade problem av mer komplex karaktär.

T ex att vid investeringskalkyler själva välja annuitetsmetoden vid olika ekonomisk livslängd eller att hantera inbetalningsöverskott i form av kostnadsbesparingar

Betyget B innebär att lärandemålen är uppfyllda för betyget E, betyget C och till övervägande del för betyget A.

Betyget A:

För betyget A krävs att lärandemålen är uppnådda för betyget E, betyget C samt att

- Studenten kan formulera, välja och lösa avancerade problem av komplex karaktär genom att använda metoder och förstå begrepp från kursens olika områden för att genom synas, till exempel utifrån nya eller egna frågeställningar, sätta samman dessa.

T ex att vid bidragskalkylering utesluta en beslutsvariabel genom dominansresonemang eller att hitta optimum genom de olika bivillkorens riktningskoefficienter i förhållande till målfunktionens dito.